

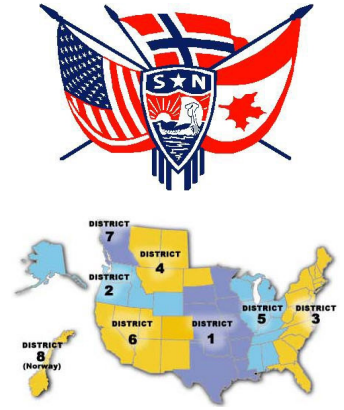
MEDLEMSBLAD FOR RYFYLKE LODGE 8 - 023

SONS OF NORWAY DISTRIKT 8

Vårt organisasjonsnummer: **988997382**
Ved bruk av Grasrotandelen må organisasjonsnummer oppgis

Bank - Hjelmeland Sparebank: Konto 3353 22 23259

JANUAR 2015 – Årgang 18 (stiftet 1997)

SONS OF NORWAY ble stiftet i Minnesota i 1895, og fikk Norge som distrikt nr. 8 i 1982. Foreningen har i dag over 390 lokalforeninger/lodger i USA (D1-D6), Canada (D7+D4) og Norge D8. Medlemstallet totalt er 59300. I Norge er det 16 lokale lodger i drift, med et samlet medlemstall på ca. 1300. Vårt fremste mål er å opprettholde kontakten med det norske Amerika, og arbeide for å sikre/dokumentere emigrasjons-historien som en viktig del av vår nyere norske historie. Det er i dag like mange norskættede i USA som det er nordmenn i Norge. Fra «alle» bygder og byer i Norge reiste folk til Amerika i tiden 1825 – 1925.

Sons of Norway's Hjemmesider:

www.sonsofnorway.com
www.sonsofnorway8.com/

INFO

INNHold:

Presidenten har ordet	1
Styret	2
Annonser	2, 4 og 8
Referat fra julemøtet	3 og 4
Gratulerer	4
Litt av hvert	5
Gratulerer	5
Martin O. Sabo	6
Klipp	6
Amerikafaren	7
Aktiviteter	7
Velkommen til medl.møte	8

PRESIDENTEN HAR ORDET

Gode medlemmer i Ryfylke Lodge.

Eitt år er gått.

Som tidlegare bonde, der været på mange måtar la rammene for det ein skulle gjera, er eg fortsatt opptatt av vær og værmelding. Kona meiner eg snart blir æresmedlem av YR! Året har på mange måtar vore spesielt, med slitande austavind og sviing av barskog, lyng og einer til ein flott sommar og haust for dei fleste.

Men me har og opplevd lokale katastrofer som fylgje av vær. Frå katastrofebrann i uttørka treverk og vegetasjon i Lærdal og Flatanger til flaumvatn i kjellarar og alvorlege hendingar som i Aurland og Odda som fylgje av intense lokale regnvær. Me lever i eit hjørne av landet der me har unngått det meste av dette – og takk for det!

Julemøtet på Vaulali vart ei fin oppleving. Bord og lokale var pynta til fest! Ei særskilt takk til dei som i året som ligg bak, har sytt for mat og oppdekking og som hadde laga ei slik fin ramme rundt julemøtet!

Heidersgjester var Kristin og Terje Solheim. Terje sytte for levande musikk og tok oss med på alternative turopplegg i USA. Dette vil me fylgja opp og sjå om det er mulig å få til ein tur i regi av Lodgen.

Nytt styre vart formelt sett inn av Terje Solheim. Rett nok vert det med noko redusert mannskap, men styret er innstilt på at dette skal me få til å fungere!

Takk til dei som har vore med og gjort ein jobb også i 2014. Noko av det eg har sett mest pris på som president dette året, er det ansvar og arbeidsvilje kvar enkelt har vist. Ein kunne alltid lita på at ting vart gjort utan å "mase" eller minne om ting!

Neste møte var planlagt til skulen i Bjørheimsbygd, men på grunn av restriksjonar etter eit branntilsyn på skulen, må me leggja møtet til Vaulali som tidlegare. Tema for møtet vert "Livslyst for Eldre". Med oss vert Edvard Tungland og kan henda fleire som arbeider med dette.

Vel møtt på Vaulali og godt nytt år!

Sigbjørn

**VÅRE ANNONSØRER STØTTER OSS –
DU BØR ETTERSØRRE DERES TJENESTER**

Styret for Ryfylke Lodge 2015

President
Sigbjørn Schmidt
4137 Årdal i Ryfylke
s.schmidt@online.no
Tlf. 51752446 / 95267992

Visepresident
Ikke valgt

Sekretær
Jens Inge Børkja
Børkja
4130 Hjelmeland
jens.borkja@inbox.com
Tlf. 45228963

Kasserer
Ingrid Engedal
Ekornvegen 3
4100 Jørpeland
ingrid.engedal@lyse.net
Tlf. 90183024

Aktivitetsleder
Ikke valgt

Marshall / Matr.forv.
Ikke valgt

Redaktør
Kåre Abrahamsen
Varhaugvegen 9
4120 Tau
ksa@lyse.net
Tlf. 51746215 / 98476287

Rådgiver
John Harry Hevrøy
Fjellsv. 11B
4100 Jørpeland
johhevro@online.no
Tlf. 51747761 / 90825915

Redaksjonskomité
Anna Børkja
Børkja
4130 Hjelmeland
anna.borkja@bluezone.no
Tlf. 47900331

og
Odd Harald Olsen
4130 Hjelmeland
o-haral@online.no
Tlf. 51750512 / 90751907

POST:
Ryfylke Lodge 8-023
Sigbjørn Schmidt
4137 Årdal i Ryfylke

MØTETIDER:
Normalt 2. onsdag hver måned
Sted ???....(kunngjøres i bladet)

Link til medl.bladet:
Strand Hist. og Ættesogelag:
<http://www.strandhistorie.no/>

**ULLESTAD OG JANSEN
TRANSPORT AS**
VIKANESSET SØR - 4130 HJELMELAND
Tlf 51 75 00 55 - FAX 51 75 00 46

Jansen Betong a.s.

4130 Hjelmeland
Tlf. 51 75 22 61 / 909 21 446
Fax. 51 75 01 59
Betongarbeid - Naturstein - Fliser

**STRAND
Autosalg**

Alt innen nyere biler

Bergtun 1
4120 Tau
Tlf.: 51749500
www.strandautosalg.no

STØPESAND, PUKK OG GRUS
Henter du ved våre sandtak i Jøsenfjord eller Årdal

Er det noe du lurer på?
Ta kontakt med vår avdeling i Årdal:
51 75 42 00 / 51 75 42 01

NORSTONE
HEIDELBERGCEMENT Group

www.norstone.no

**STRAND
BYGG AS**

Nordmarka - 4120 Tau
Telefon 51 74 36 00 - 920 79 310 - 11 - 12

Velkommen til

TAU PIZZAKAFÉ
PIZZA - KERAB - SALAT - HAMBURGER - BAGUETTE
Åpningstider: onsdag (10-23) / lørdag (12-23)

TAU PIZZA KAFÉ
Ryfylkeveien 1986
4120 TAU.
Tlf.: 51 74 67 16

**ÅK
Årdal Landbruk**

**Verksted - Traktorer,
redskaper, motorsager
m.m.**

Åpningstider:
Mand-fred 08-16, lørdag 10-13
Telefon 51 75 26 40

SKAL DU TIL USA?

Kontakt
Sons of Norway's hovedsamarbeidspartner
for våre gunstige avtalepriser:

USA EXPERTEN

OK REISER
Ellevølen 21, 4480 Kvinesdal
Tlf. 38350204, Faks 38351503

www.usaexperten.no

Flybilletter - Hotell - Leiebiler
Tlf + 47 38 35 02 04 -
www.usaexperten.no
epost: firmapost@usaexperten.no

Sterling

Sterling White Halibut AS
Hundsnes, NO-4130 Hjelmeland
Norway

Tel.: +47 21 56 23 00
Fax: +47 21 56 22 01

www.marineharvest.com
www.sterlingwhitehalibut.com

Hjelmeland Sparebank

ryfylkebanken

Stikk innom og ta en prat med oss om:

- Bank og Forsikring
- Sparing og Lån
- Leasing
- M.m.

Hovedkontor: 4130 Hjelmeland
Telefon sentralbord: 51 75 44 00
Salgskontor Jørpeland – Oldeidegården
4100 Jørpeland
Telefon sentralbord: 51 74 55 50
Åpningstid: 09:00-15:00 man-fre

Referat frå julemøtet på Vaulali onsdag 10. des. 2014, kl 18:00 – 21:30

Totalt 33 stk møtte, inkl. gjestene Terje og Kristin Solheim samt heile styret.

Sigbjørn ønskte velkommen og helste frå Odd Harald som ikkje kunne møte p.g.a. kneoperasjon akkurat denne dagen. Det er komne helsingar frå andre lodgar og me har gitt lyd frå oss også.

Etter dei 3 nasjonalsongane, vart det servert god julemat med risgraut, rømmegraut og spekemat.

Terje Solheim var invitert til å fortelja om USA-reiser og føreslå turopplegg for medlemmer i vår lodge, for med det å skapa ny kveik i laget, samt å innsetja nytt styre. Han fortalde litt om reisehistorikk både før og etter at han og kona Kristin starta reisebyrået Solheim Tours AS i 2002.

Dei arrangerar USA-turar. Det er eit strengt regelverk for sertifisering av buss og sjåfør i USA og dette har kravd ein del innsats og kostnader. Dei har basert seg på liten buss med plass til totalt 15 stk. inkl. sjåfør og guide. Dette har vist seg å vera grei størrelse på reisegruppene der alle blir godt kjende med kvarandre i løpet av turen. Med ei så lita gruppe blir det meir personleg og enklare å gje god service og oppfølging til kvar enkelt under turen. Både Terje og Kristin er godt kjende i USA etter mange reiser der borte både privat og i samband med Sons of Norway, også før turverksemda starta. Terje har vore president i Terje Vigen Lodge, og han har også vore med i det internasjonale styret. Han har vore med på musikkurar og reist rundt i USA og samla inn pengar i samband med flaumen i Red River Valley i 1997.

Til våren 2015 er det bestilt ny buss. Det blir den 3. sidan starten. I år har dei hatt 7 turar i USA, samt ein tur i Norge for amerikanarar. Fleire turar er alt planlagde til våren 2015.

Om mogleg turopplegg for medlemmer i vår lodge, skisserte han m.a. ein tur i Sørstatane med stoppestader Memphis, Graceland, Nashville med countrymusikk, New Orleans med jazzmusikk. Også kjent for Katarina-katastrofen der dikene og murane rundt byen braut saman slik at vatn kom inn og stansa alle pumper og hindra dermed utpumping av flaumvatnet.

Ein annan tur kunne vera frå Salt Lake City til San Francisco, ein tur der ein kan få med seg mormonerkoret med 360 songarar, innom Bryce Canyon nasjonalpark, Sedona med raude fjell, Grand Canyon, Las Vegas, Los Angeles, Hearst Castle og oppover langs kysten til San Francisco.

Eit tredje alternativ er tur i Mid-Vesten der somme har vore før. Alle turar omlag 14 dagar, plass til 13 stk utanom Terje og Kristin, pris oppunder 30.000 kroner pr. stk. i dobbeltrom. 2015 er allereie belagt med turar, men kanskje dei kan pressa inn ein ekstra tur hausten 2015, alternativt våren 2016. Terje skal koma med ei skisse for kor og når dette kan gjerast. Me må ta ei vurdering i januarmøtet på dette. Sigbjørn overrekte blomar til Terje for innlegget og så vart det kaffi og kaker før åresalg og utlodning som gav inntekt på kr 3.680,- i tillegg til inngangspengane på kr 6.200,-.

Deretter sette Terje Solheim inn det nye styret som består av president Sigbjørn Schmidt, kasserar Ingrid Engedal, redaktør Kåre Sigve Abrahamsen og sekretær Jens Inge Børkja. Kristin Solheim og Solfrid Abrahamsen var marshallar og førte dei innsette styremedlemene til sine plasser. Det vart også utdelt blomar til dei avtroppande i styret: John H. Hevrøy, Pål Barkve og Astrid Sagård.

Kåre fotograferte både det avgåande og det nye styret.

Astrid avslutta kvelden med å lesa eit par småstykke for oss.

NB! Etter nyleg avhalde branntilsyn på Bjørheimsbygd skule, er denne vorten stengd for forsamlingar av manko på gode nok rømningsvegar inntil dette er utbetra. Me må kanskje søkja om plass på Vaulali for neste møte i januar.

Jens Inge

Fra et fint pyntet bord, der vi på h. side blant andre ser Grete og Leif Voster med Egil Pedersen i mellom.

Fra nok et fint pyntet bord, der vi nedenfra ser Godwin Sagård, Anna Børkja, Sigrun og Sindre Idsal

Ragnhild Norland og Jorunn Pedersen vil smake på kakene.

Leiv Magnar og Ingrid Engedal vil også smake på kakene mens Astrid Sagård venter i bakgrunnen.

Fra v. Pål Barkve, Haldis Mosnes, Ola Lekvam, Solfrid Abrahamsen, Leiv Magnar Engedal, Kristin Solheim og skjult ved siden er Terje Solheim. Videre sitter Dagrun Schmidt, Astri og Eilert Lunde

Referat frå julemøtet ... (forts. fra s. 3)

Anna Børkja og Godwin Sagård har det kjekt – ler de av fotografen mon tro.:??

Sindre Idsal med kone Sigrun

Den avgåtte visepr. John H. Hevrøy får takk og blomster av visepresidenten

President Sigbjørn ønsker alle velkommen. Ved enden av de fint pyntede bordene sitter - Jens Inge Børkja, John Harry, Sigbjørn Schmidt (stående), Ingrid Engedal, Astrid Sagård og Pål Barkve.

I midten – gjestene Kristin og Terje Solheim. Terje avsatte/innsatte det gamle/nye styret. Til venstre Leiv Magnar Engedal – til høyre Dagrun Schmidt

Den avgåtte marshall Pål Barkve får takk og blomster av visepresidenten.

Anna og Godwin blir forsyrrert i spisingen av Ola Lekvam og Solfrid Abrahamsen

Astrid Sagård fikk også takk og blomster for sin tid som aktivitetsleder

Det nye styret for 2015 – fra venstre sekr. Jens Inge Børkja, visepr. John Harry Hevrøy, pres. Sigbjørn Schmidt, kasserer Ingrid Engedal og redaktør Kåre Sigve Abrahamsen.

Styret i 2014 som gikk av - fra v sekr. Jens Inge Børkja, visepr. John Harry Hevrøy, pres. Sigbjørn Schmidt, kasserer Ingrid Engedal, aktivitetsleder Astrid Sagård, matr.forv. Pål Barkve og redaktør Kåre Sigve Abrahamsen.

CARICA

Carica AS – Cruiseeksperten

Vi har cruise over hele verden

Jakob Askelands vei 9, 4391 Sandnes
Tlf. 51 63 74 00, post@carica.no

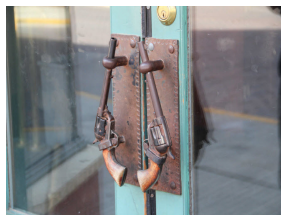
www.carica.no - Gratis parkering

Litt av hvert

Fra Odd Harald 1:

Her er to bilder fra Deadwood, tatt i 2012 da jeg og Jens Inge "turnerte" i området. Det interessante er navnet Jason Tysdal som står på vinduet til et kontor som har to seksløpere som håndtak på inngangsdøra. Skiltet over (viser ikke her) forteller at her ble Westernlegenden Wild Bill skutt og drept i 1876. Wild Bill Hithcock vokste opp i LaSalle County i Illinois i et nabolag med mange norske innvandrere. Tysdal **kan** være et navn fra vår region, men det er ikke verifisert. Men revolvere som dørhåndtak er vel heller sjelden i vår tradisjon?

Red. har vært inne på internet-adressen om som står på vinduet, og den angir at Jason Tysdal er eiendomsmegler (real estate agent). Man kan og finne bilde(r) av Tysdal, kanskje noen kan se ansiktsrtekk som ligner på noen fra Ryfylke (www.spearfishreality.com)

Fra Odd Harald 2:

Videresender en e-post jeg fikk i dag.

Kanskje noe du kan lage stoff til bladet av? Her er det et styre for den lille Hauge kirken som mange av mine turvenner har hatt gleden av å besøke, som strever for å finansiere kjøp av området rundt kirken for å bevare dens beliggenhet med fri utsikt. Selve kirken er nasjonalt vernet nå. Artikkelen kan med bildet, kanskje være grunnlag for å fortelle om den lokale lille kommunens strev for å bevare et norsk kulturminne fra den første emigrasjonstiden. Etter det jeg husker ble den bygget i 1852.

Hilsen Odd Harald

Tidsskriftet **The Norwegian American Weekly** publiserte nettopp den inspirerende historien om en 14 år lang kamp for å beskytte et vakkert norsk landemerke til kostnad \$1,2 millioner, nemlig Den norske Hauge Log kirke - National Historic Site.

En kopi av historien er vedlagt e-mailen. *Vi har oversatt noe av det om kirken og byen Perrys kamp for å beholde den.....*

Det historiske stedet er internasjonalt anerkjent som et norsk kulturelt symbol, så dyrebart og respektert at for over tre fjerdedels århundre har dørene aldri blitt låst. Gjesteboken er fylt med dyptfulte minner signert av over 50.000 besøkende fra 45 stater og 22 land. Blant dem er: "uvurderlig", "Takk for å bevare dette vakre stedet", "Vi vil gifte her en dag", "Funnet fred, ro og fred i dette vakre huset av Gud", "Jeg mistet min sønn for en måned siden. Jeg trengte å be. Herlig sted. Takk for å bevare det" og "Vi savner deg far".

For tretten år siden, ble **Hauge Log Church** med **National Historic Site** truet av utviklingen foreslått for land-området, noe som ville ha blokkert den naturskjønne utsikt og forstyrret den perfekte fred. Som svar på disse truslene godkjente byens innbyggere et overveldende vedtak om å kjøpe 12 hektar naturområde for å opprette en **Hauge Historic District Park** som omkranser og beskytter permanent det historiske området, link <http://www.friendsofperryparks.org/>

Folket av byen Perry trenger din hjelp. Donasjoner vil bli anerkjent med et minnesmerke fotografi av det historiske stedet egnet for innramming. Andre muligheter planlegges for deg, eller din familie. Eller en bestemt person kan i henhold til bestemte regler få et permanent minnesmerke markert i Hauge Historic District Park

For mer informasjon om veldedige bidrag, kontakt Larry Price, Kasserer, venner av parken Perry Township, via e-post på larryprice@friendsofperryparks.org eller telefon på (608) 437-4553

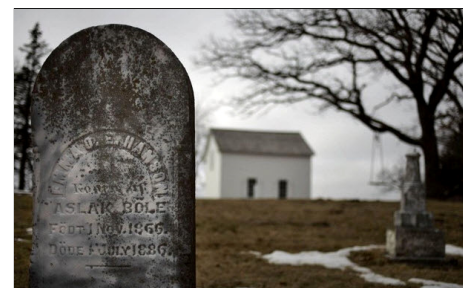
(se n. spalte)

Gratulerer

Vi gratulerer
så hjertelig med dagen i
Januar

Kjell Nygård	07.
Pål Barkve	11.
Tormod L. Nag	16.
Marit Hevrøy	21.
Harald Jansen	24.
Kåre S. Abrahamsen	26.
Odd Harald Olsen	27.

Hauge Log Church i bakgrunnen
Kilde: <http://www.haugelogchurch.org/> og <http://www.na-weekly.com/featured/little-church-on-the-blue-mounds/>

Noen av turdeltakerne i 2011 inne i kirken.

I medlemsbladet Juni/Juli 2012 hadde vi litt om **Hauge Log Church**.

Vi gjentar nedenfor litt av det vi skrev ... De som var med på "Ryfylketuren" til USA i 2011 og i 2006, husker nok besøket til den gamle, lille kirken som ble bygget i Wisconsin, nær "the town of Perry" i Dane County, av norske emigranter i 1851-52. Kirken er den eldste kjente og står fortsatt på sin opprinnelige plass. Den er oppkalt etter Hans Nilsen Hauge, og er registrert under navnet "Perry Hauge Log Church"

Martin Olav Sabo

Innlegg fra Odd Harald Olsen

Medlem av USA Representantenes hus fra Minnesota 5. distrikt 03.01.1979 - 03.01.2007. 45th Speaker of Minnesota House of Representatives 1973-1979
Politisk parti Demokratisk-Farmer-Ap

Født 28 februar 1938 (alder 76) Crosby, North Dakota

Ektefelle Sylvia Ann Lee. De har to barn og seks barnebarn.

Hans datter, Julie Sabo, er et tidligere medlem av Minnesota Senatet og var i 2002 Democratic-Farmer-Ap-nominerte som guvernør i Minnesota.

Martin Olav Sabo er luthersk, amerikansk politiker og medlem av Det demokratiske-Farmer-Ap (DFL). Tidligere USA-representant for Minnesota femte distrikt, som omfatter Minneapolis; distriktet er en av åtte Kongressens distrikter i Minnesota. Sabo ble født av norske innvandrerforeldre i Crosby, North Dakota og i 1959 fikk han en BA fra Augsburg College i Minneapolis, senere diplomstudium ved University of Minnesota. Han ble valgt inn i Minnesota Representantenes hus i 1960 i en alder av 22, senere tjente han som minoritetsleder (1969-1972), og som den første demokrat til å tjene som husets ordfører (1973-1978). I sin tid tjente han som president for National Conference of State legislatures og av National lovgivende konferanse, og var president i National Advisory Commission for mellomstatlige relasjoner.

Under 103rd Congress (1993-1994) ledet han Budsjettnemnda i Representantenes hus. Som leder av komiteen, voktet han Omnibus Budget Avstemming Act av 1993, som tillot USA å slette sitt budsjettunderskudd ved 1999. (Underskuddet ble senere returnert.) I 109th United States Congress var han i Bevilgningskomiteen, og var medlem av at komiteens Homeland Security underutvalg.

I løpet av sin karriere omtalte Sabo seg selv som en "liberal decentrist", og foretrakk progressiv politikk, men lokal kontroll i stedet for føderal kontroll. Sabo ble ansett for å være den mest liberale medlem av Minnesota delegasjonen på 109th Kongressen, scoret 4% konservativ av en konservativ gruppe og 90% progressive av en liberal gruppe.

Den 18 mars 2006 kunngjorde han at han ikke ville stille til gjenvalg for 110th Kongressen, og endte etter 46 år som valgt offisiell, inkludert 28 år i Kongressen – den nest lengste periode i ethvert "house of Congress" i statens historie, bare bak stipendiat demokraten Jim Oberstar. Hans plass ble da vunnet av Statens representant Keith Ellison, også en progressiv DFLer, som erstattet Sabo som Fifth District representant 4. januar 2007.

Sabo fungerer som en co-leder av National Transportation Policy Project ved Tverrpolitisk Policy Center. For sitt arbeid med å skaffe midler til transport prosjekter og spesielt fotgjenger og sykling finansiering, ble Midtown Greenway brua i Minneapolis kalt Martin Olav Sabo Bridge.

Ovenstående er klippet fra Wikipedia.

I tillegg kan det tilføyes at **Sabo har sine røtter på garden Sæbø i Hjelmelandsvågen**. Han har vært på besøk der, og har kontakt med slekta som bor der. Dette er en av de virkelig store politikerne i USA, som er av norsk avstamning. Han var også spesielt invitert gjest på den store gallamiddagen da kongeparet var på offisielt besøk i Minnesota for et par år siden.

KLIPP

Established May 17, 1889 Norwegian American Weekly

Fra 29.11.2014

Photo: Barbara K. Rostad

Tony Powell, left, and Dave Powell, right, with Freedom Harp Guitar, flank Lt. Col. Fred McMurray, Ret. in front of Coeur d' Alene's recently dedicated new Freedom Tree honoring not only Fred McMurray but all veterans, especially POWs and MIAs.

Photo: Tony Powell
The Freedom Harp Guitar, with laser engraving of the original Freedom Tree and "the roots of freedom" underneath.

En historie om arv, helter og harmonier

Barbara K. Rostad
Coeur d' Alene, Idaho

En tidligere krigsfange, en norsk innvandrer og et frihets tre som delvis ble forvandlet til en frihet harpe gitar bygget av to brødre av norsk kulturarv-hvordan koble disse delene?

Det begynte godt over et århundre siden langs Norges Sognefjord, der Johan Christian Kammen ble født, og folk utvandret fra Norge gjennom Minnesota, North Dakota, Washington, Idaho, California, og Tennessee.

Powell brødrene, var en talentfulle duo som lagde musikk med harpe gitarene som de produserte på deres skogkledde Idaho areal. De var de fremste i nesten et århundre til å produsere en rekke slike instrumenter i USA.

Norwegian American Weekly fra 26.12.2014

Oskoreia

Photo: Wikimedia Commons

Oskereia 1922 – sceneteippe av Nils Bergslien i Voss Ungdomshall

<http://www.bing.com/images/search?q=asgardsreia&qpvt=asgardsreia&FORM=IGRE>

Åsgardsreia farer undertiden om dagen, men likevel er den oftest ute om kvelden og natten, og da helst i julen. Det er et stort følge av menn og kvinnfolk. De rir på store hester med skramlende bisler og svære rustninger. Man kan høre ramlingen av dem lang vei før man møter dem. De rir både over land og vann, ja til og med i luften.

Amerikafaren

Kilde: <http://radio.nrk.no/serie/radiodokumentaren/MDUP01005914/22-11-2014>

Radiodokumentar - hentet fra nettet 2/1-2015.
Tilgjengelighet til: Ingen begrensning

Reporter Ingvild Nielsen med øreklokker, som forteller om sin far Rolf til høyre og sin farmor/farfars historie.
Farens halvbror Jeff til venstre.

Bergen, 7 april 1940 mønstrer Ivar Gundersen på jobb som kelner om bord på amerikalinjens "Bergensfjord". Det er to dager før 2. verdenskrig kommer til Norge. Tilbake i Bergen sitter hans kone med tvillinger på sytten dager og en gutt på to og et halvt år. De tre små guttene skal aldri få se faren sin igjen. Hva skjer med et barn som blir forlatt? Og en far som forlater dem?, spør reporteren av radiodokumentaren.

Ivar kunne se de tyske krigsskipene i horisonten utenfor Norge fra dekket på "Bergensfjord". Ennå var ikke krigen startet for Norge sin del og ingen forsto hva de tyske skipene betydde. Ivar kom til New York og "Bergensfjord" måtte gå i opplag for etter en stund å bli trossertransportskip. Ivar forsøkte å skaffe seg jobb, men det var ikke lett.

I en skoeske finner de mange år senere noen brev. Ivar skrev 3/12-1940, og takker for brev av 5/11-40 fra sin kone, Kirsten. Han forteller at han sitter fast i Brooklyn, trist og lei seg, uten mulighet å komme hjem. Han skulle sendt penger, men har ikke hatt noen. Etter jul var han blitt lovet jobb ombord på en ny båt i cruise fart på Vest-India. Vil gjerne sende penger da.

Moren har det vanskelig og må i 1942 sende den ene tvillingen, 2 år gamle Bjørn fra seg til en avlastningsfamilie på østlandet. Hun beholdt den 5 år gamle Harald og den andre tvillingen Rolf.

Rolf kan huske fra krigen at han alltid tenkte på faren og tvillingbroren Bjørn. Hvordan hadde de det?

Etter freden kom nytt brev av 24.8.1945 fra faren og han ber sin kone om å sende bilder. Han har det godt. Får hun noe å leve av? Vil ha henne over, men det vil hun vel ikke? Han takker for kort- det første på lenge. Han forteller at han nå har god jobb, og at han vil komme hjem snarest, for godt. Rolf husker også at de nå fikk Amerika-pakker, og at dette var populært blant kameratene.

Bjørn var nå blitt 5 år og kom tilbake til Bergen. Avlastningsfamilien ville gjerne ha ham videre, men det ville ikke moren.

Året 1946 gikk uten at faren kom hjem, og en dag fikk moren vite at han ikke ville komme heller. Han hadde funnet seg en annen dame. Hun var av norske foreldre som bodde der borte. Det var da sensommerdag 1946.

Ivar fortsatte å sende brev til guttene, men moren åpnet dem ikke. Hun gjemte dem i en stor eske. Guttene var nå blitt 7 og 10 år. De var begynt å gå med aviser og jobbet som "løpegutter". Julaften 1947 pakket Rolf inn all "driksen" fra snille naboer og gir til sin mor. Barna fikk en klar forståelse av at faren ikke skulle snakkes om lenger, og de skulle ikke ta noen kontakt. De skulle være lojale mot sin mor.

Moren åpnet fortsatt ikke brevene, så da hun døde var det haugevis gjemt i esker. Da dødsboet etter henne skulle ryddes, kaster en av sønnene alle eskene i søpla. De fikk derfor aldri vite hva faren hadde å fortelle. Ivar kom således aldri "til orde".

Bergen 1967 – da gifter Rolf seg og han sier til seg selv at hans barn aldri skal oppleve det han har opplevd. Han sa ja til alt som han ble spurt av kone og barn om å være med på. Barna hans ble voksne og fikk sine egne barn. Rolf fortsatte som lovet, og bekreftet dette overfor sine egne med alltid å stille opp.

Harald og Bjørn døde med et halvt års mellomrom. Pakten mellom brødrene var da slutt og Rolf hadde muligheten til å finne ut hvem som var i Amerika. En nevø gikk inn på internet, og fant ut at Rolf hadde halv søsken i Amerika. Den eldste, Jeff var 67-68 år – i 2014.

(se n. spalte

Aktiviteter

Aktiviteter

1. halvår 2015

- 14/1 – Medl.møte på Vaulali -**
Tema: Edward Tunland om "Livsglede for eldre"
- 11/2 – Årsmøte på Vaulali -m/Pot Luck.**
Tema: John H. Hevrøy viser bilder/film fra tur gjennom Panamakanalen
- 11/3 – Medlemssmøte på ... –**
Tema: Ryfast v/ prosjektleder Holmsen
- 15/4 – Medlemsmøte på**
Tema: Lokalhistorie v/ Kjell Odd Voster
- 13/5 – Bedriftebesøk på Fredriksens Silketrykk**
Mat på Krambulemmen etterpå.
- 10/6 – Båttur i Ryfylkebassenget m/Helgøy Skyssbåt.**
Avg. Grønvik via Fiskå – Tur på fjorden – besøk Borgøy inkl. mat – spasertur etterpå.
Retur til Fiskå/Grønvik.
Endelig dag og plan ikke bestemt.
- 19/8 – Besøk Vigatunet v/Trygve Brandal.**
Medbrakt egen mat ute på museumsplassen

14 dager etter at Jeff får vite om det, ringer han på døren i Bergen - 74 år etter at Ivar dro til USA.

Jeff sine foreldre var døde, og han forteller at han ble sint da han forsto at de ikke hadde fortalt noe om hans norske halvbrødre. Jeff hadde også en bror pluss 4 søstre.

Videre kan Jeff fortelle at Ivar døde i 1971 – 56 år gammel – syk og alkolisert. Han fortalte at hadde han visst om dette kunne han gjerne ha hjulpet faren. Han forsto nå tegn hos faren som kunne ha med tanker om familien i Norge å gjøre. Faren bad på sitt siste, Jeff, som da var 24-25 år, om å "ta over", bli "mannen i familien".

De to mennene, Jeff og Rolf snakker sammen. Jeff får fortelle det spesielle med faren, at han gikk i kirken og sang, bl.a. "O Holy Night" ved jul.

Fra sin datter, radioreporter, får Rolf spørsmål etter å ha hørt Jeff fortelle om sin far, Ivar – at han var med og heiet, støttet og var der for han – var Ivar en slik far han kunne tenkt seg? Det kunne ikke Rolf uttale seg om – Ivar var jo aldri der. Det han presterte for meg var jo ingenting, sa Rolf.

12. mai 2014, litt over 3 måneder etter besøket fra Jeff, dør Rolf.

Av Ingvild Nielsen, datter av Rolf.

Returadresse:
Jens Inge Børkja, Øvre Byrkja 33, 4130 Hjelmeland
Sendes til:

VELKOMMEN TIL MEDLEMSMØTE ONSDAG 14.01-2015 KL. 19.00

Sted: VAULALI (mrk. tid og sted)

Saker: - Velkommen, aktuelle saker, post etc. Økonomi.
Foredrag: - Edward Tungland om "Livsglede for eldre"

Velkommen - og ta med venner.

STYRET

	Jørpeland RYFYLKE bakeri & konditori Avd. JØRPELAND Bakeri tlf 51 74 72 87 Kafé tlf 51 74 64 24 Fax tlf 51 74 91 44 Brød og kaker - varmretter Åpent hverdager 08-16.30 Torsdag 08-19 Lørdag 08-15	Tau JONSOKBERGET kafé Tlf 51 74 24 22 Åpent hver dag fra 11-15 Middag Torsdag er lomledag Ryfylke Kafé & Konditori Avd. Jonsokberget Tlf. 51 74 24 22	Tau Avd. TAU Tlf. 51 74 38 08 Brød og kaker Åpent hverdager 08-16 Fredag 08-17 Lørdag 09-14	Tau TAUTUNET kafé Tlf 51 74 23 40 Åpent hver dag 11-15 Middag Onsdag er lomledag Ryfylke Kafé & Konditori Avd. Tautunet Tlf. 51 74 23 40
---	--	---	--	--

OPPLEVELSESREISER TIL USA

SOLHEIM TOURS

Kristin og Terje Solheim

Mobil telefon: (+47) 90138683

Postadresse: Solheim Gård, 4820 Froland

E-post: tesolh2@online.no www.solheimtours.com